

REPUBLIKA SLOVENIJA
**SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO**

Kotnikova 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 3680

E: gp.svrk@gov.si

Številka: 0010-4/2020/5
Ljubljana, 11. 2. 2020
EVA /
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog odgovora Vlade Republike Slovenije na pisno poslansko vprašanje dr. Franc Trčka v zvezi z nezadostno zastopanostjo področja kulture in umetnosti v obstoječi kohezijski perspektivi – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji pod točko dne sprejela naslednji
S K L E P
Vlada Republike Slovenije je sprejela odgovor na pisno poslansko vprašanje dr. Franc Trčka v zvezi z nezadostno zastopanostjo področja kulture in umetnosti v obstoječi kohezijski perspektivi in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.
Stojan Tramte GENERALNI SEKRETAR
Priloga: <ul style="list-style-type: none">– Odgovor na pisno poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z nezadostno zastopanostjo področja kulture in umetnosti v obstoječi kohezijski perspektivi
Prejmejo: <ul style="list-style-type: none">– Državni zbor Republike Slovenije– Služba Vlade RS za zakonodajo
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva
– Sanja Ajanovič Hovnik, namestnica direktorja, Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva
/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora				
<ul style="list-style-type: none"> – Dr. Angelika Mlinar, ministrica, Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko – Mateja Mahkovec, namestnica direktorja, Vodja organa upravljanja, Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko 				
5. Kratek povzetek gradiva				
<p>Vlada Republike Slovenije je pripravila odgovor na pisno poslansko vprašanje dr. Franc Trčka v zvezi z s črpanjem kohezijskih sredstev in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.</p> <p>Zveza dopis Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije št. 00104-51/2020/2 z dne 21. 1. 2020.</p>				
6. Presoja posledic za:				
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih			NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije			NE
c)	administrativne posledice			NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij			NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki			NE
e)	socialno področje			NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 			NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR				
/				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene				

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV

Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep, projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo iz proračunskih postavk, iz katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter iz katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

<p>II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (na primer priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.</p>	
<p>7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR Gradivo ne bo imelo finančnih posledic.</p>	
<p>8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin</p>	
<p>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	NE
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije (SOS): NE - Združenju občin Slovenije (ZOS): NE - Združenju mestnih občin Slovenije (ZMOS): NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti</p>	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	NE
<p>(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.) Ni potrebno</p>	
<p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti. <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: </p> <p>Poročilo je bilo dano</p>	

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade

NE

**dr. Angelika MLINAR
MINISTRICA**

Odgovor na pisno poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z nezadostno zastopanostjo področja kulture in umetnosti v obstoječi kohezijski perspektivi

Vlada Republike Slovenije je prejela pisno poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z nezadostno zastopanostjo področja kulture in umetnosti v obstoječi kohezijski perspektivi.

Poslanec sprašuje:

- 1.) *Kako bo v bodoči perspektivi za kulturo in umetnost namenjen večji delež kohezijskih sredstev?*
- 2.) *Katere vsebine bodo sofinancirane iz kohezijskih sredstev?*

Pozdravljamo vprašanje dr. Trčka, saj področje kulture in umetnosti izpostavlja kot celovito področje, ki presega le področje kulturne dediščine. Tako je v skladu z zadnjim potrjenim Izvedbenim načrtom operativnega programa Ministrstvu za kulturo na voljo več kot 60 milijonov EUR. Velja pa izpostaviti, da sta tu najmanj dve bistveni spremembi; (i) tako v sami vsebini aktivnosti, ki so predmet financiranja, in sicer od zgolj financiranja ohranjanja kulturne dediščine na bolj razvojne in mehke vsebine, ki prinašajo tudi večjo dodano vrednost (kot npr. mreža centrov raziskovalne dejavnosti, center za kreativnost ipd.) ter (ii) v načinu izvajanja projektov evropske kohezijske politike - vsebine s področja kulture in umetnosti financirajo tudi na drugih ministrstvih kot npr. Kompetenčni center za design management ipd. K temu velja dodati tudi pomembno strukturno spremembo, ki se je zgodila s sprejetjem Slovenske strategije pametne specializacije, ki je področje kulture in umetnosti umestilo oz. postavilo v luč osrednjega katalizatorja netehnoloških inovacij, ki nastajajo na presečišču in s sodelovanjem kreativno kulturnega sektorja in vseh ostalih področij. To področje bo v prihodnosti le pridobivalo na pomenu, saj Slovenija zaostaja za EU tako na področju netehnoloških inovacij kot po deležu inovativnih podjetij.

Ministrstvo za kulturo je sicer v evropsko kohezijsko politiko vključeno že od leta 2004. V obdobju 2004–2006 je ministrstvo za kulturo usmerilo svoje aktivnosti predvsem na področje obnove kulturnih spomenikov v lasti države. V tem programskem obdobju je s sredstvi Evropskega regionalnega sklada za razvoj (v nadaljevanju besedila: ESRR) obnovilo 5 objektov v skupni vrednosti skoraj 15,5 milijona EUR (EU+SLO sredstva), in sicer: Grad Ptuj: 543.084 EUR, Grad Grad: 1.468.780 EUR; Grad Pišece: 3.613.376,02 EUR; Grad in pristave gradu Snežnik: 3.675.598,19 EUR; Grad Negova (I. in II.faza): 6.178.353,10 EUR.

V programskem obdobju 2007–2013, ko je bila vsebina razdeljena po prednostnih usmeritvah in ministrstvih, je bilo ministrstvo za kulturo v Operativnem programu krepitve regionalnih razvojnih potencialov 2007–2013 nosilec prednostne usmeritve Mreženje kulturnih potencialov, ki je bila namenjena obnovi in oživljanju kulturnih spomenikov v lasti države in občin ter za javno kulturno infrastrukturo pridobilo sredstva ESRR v višini skoraj 68 milijonov EUR. Izvedenih je bilo 33 projektov obnove in revitalizacije kulturnih spomenikov in javne kulturne infrastrukture, v katerih je bilo ustvarjenih 106 novih bruto delovnih mest. Obnovljene objekte je v celotnem obdobju obiskalo več kot 1.400.000 obiskovalcev. Vsi načrtovani kazalniki na ravni operativnega programa so bili preseženi. Največje obnove tega programskega obdobja so bile: Rekonstrukcija objekta Narodne galerije: 12.748.861,30 EUR, Celostna obnova Vile Vipolže: 7.174.169,54 EUR, Park vojaške zgodovine Pivka: 7.000.757,48 EUR, Muzej sodobne umetnosti: 5.726.322,76 EUR, Obnova gradu Strmol: 3.563.870,83 EUR.

Poleg tega je bila vsebina kulturne dediščine vključena tudi v program Finančnega mehanizma EGP 2009–2014, iz katerega so bili sofinancirani trije projekti, in sicer projekt Idrinja – Območje topilnice rudnika živega srebra – 1. faza obnove, v vrednosti sofinanciranja 2.000.000,00 EUR; projekt Arheologija za vse: oživljanje arheološkega parka Simonov zaliv, v vrednosti sofinanciranja 1.153.937,48 EUR ter projekt Doživljajsko razstavišče Ljubljana v vrednosti sofinanciranja 846.062,52 EUR.

V Operativnem programu za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 se Slovenija ni odločila za posebno prednostno naložbo za »ohranjanje, varstvo, promocijo in razvoj naravne in kulturne dediščine« znotraj tematskega cilja »Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov«. Se pa vsebina področja obnove kulturne dediščine vključene v dve drugi prednostni naložbi. V ta namen ima za gradbene investicije zagotovljenih 8.094.002,47 EUR evropskih kohezijskih sredstev, od tega je 1.642.762,47 EUR namenjeno energetski sanaciji objektov Ministrstva za kulturo, preostalo pa izvajanju štirih komplementarnih projektov skozi prednostno naložbo 6.2 Varovanje in obnavljanje biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev, vključno z omrežjem Natura 2000 in zelenimi infrastrukturami. Projekti, ki se že izvajajo oz. odločitve o podpori so že izdane za naslednje investicijske projekte: Energetska sanacija 5 objektov ministrstva za kulturo - 1.642.762,47 EUR, Interpretacijsko – informacijski center območja NATURA 2000 Auerspergova železarna Dvor - 2.001.240,00 EUR, Interpretacija biotske raznovrstnosti in dediščine kolišč na Ljubljanskem barju - 1.590.000,00 EUR in Interpretacijsko - informacijski center območja NATURA 2000 – grad Borl - 2.000.000,00 EUR. V postopku pridobivanja odločitve o podpori je še projekt KRAS: Obnovitev del prostorov v gradu Štanjel - 860.000,00 EUR.

Sicer pa Ministrstvo za kulturo v aktualnem programskem obdobju 2014–2020 naslavlja svoje naložbene potrebe v kar 9 od 11 prednostnih osi evropske kohezijske politike, svoje naložbene potrebe pa koristi preko treh evropskih strukturnih in investicijskih skladov – preko Evropskega socialnega sklada, ESRR in Kohezijskega sklada. Glavnina sredstev je namenjena t.i. »mehkim projektom«, ki v svojem izvajanju prispevajo k ciljem sedmih prednostnih osi, med drugim na področju mednarodne konkurenčnosti raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva (projekt Mreža centrov raziskovalnih umetnosti in kulture - 9.000.000,00 EUR; Razvoj slovenščine v digitalnem okolju – jezikovni viri in tehnologije za podporo gospodarstvu - 4.000.000,00 EUR), dinamičnega in konkurenčnega podjetništva za zeleno gospodarsko rast (projekt Platforma CzK - 5.628.094,28 EUR, Finančne podpore CzK - javni razpisi - 5.290.000,00 EUR), spodbujanja zaposlovanja in transnacionalne mobilnosti delovne sile (ukrep Podporno okolje za delovanje na področju kulture - 3.008.400,00 EUR, Pridobivanje dodatnih znanj za mlade na področju kulturnih dejavnosti v okviru JSKD - 2.000.000,00 EUR, Podpora novim kariernim perspektivam - 2.000.000,00 EUR), socialne vključenosti in zmanjševanje tveganja revščine (ukrep Večja socialna vključenost pripadnikov ranljivih družbenih skupin na področju kulture - 3.499.906,00 EUR, Jezikovna integracija ranljivih skupin govorcev v Republiki Sloveniji - 405.812,00 EUR), vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter vseživljenjsko učenje (Štipendije za specializirane poklice v kulturi - 2.625.000,00 EUR, Razvoj inovativnih učnih okolij in prožnih oblik učenja za dvig splošnih kompetenc na področju kulture - 1.000.000,00 EUR, Spodbujanje prožnih in inovativnih oblik učenja z razvojem jezikovnih virov in tehnologij - 1.926.805,00 EUR) itd.

Tako področje obnove in oživljanja kulturne dediščine kot tudi področje razvoja kulturnega in kreativnega sektorja sta vključena tudi v programe čezmejnega, transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja, vendar sredstev v teh programih ni veliko, saj so v osnovi le-ti namenjeni t. i. »mehkim vsebinam« in ne obsežnejšim gradbenim investicijam. Kljub temu se

je Ministrstvo za kulturo, tako kot že v preteklih programskih obdobjih, izkazalo za zanesljivega podpornika tovrstnega sodelovanja, saj potencialne prijavitelje s področja kulture podpira s pismi podpore, ki jim omogoča financiranje tudi iz cilja evropskega teritorialnega sodelovanja. Uspešno se izvaja kar nekaj čezmejnih projektov s področja kulture (Tartini, DIVA, MERLIN CV, Castle Road, EUREVITA+, Živa coprnija).

Za programsko obdobje 2021–2027 je treba najprej poudariti, da dogovora o alokaciji sredstev v okviru večletnega finančnega okvirja za 2021–2027 na ravni EU še ni. Posledično še ni dogovorjena višina sredstev za kohezijsko politiko znotraj večletnega finančnega okvirja na ravni EU. Tisto, kar je gotovo, je, da se bodo sredstva za kohezijsko politiko v večletnem finančnem okvirju, za razliko od npr. sredstev za varnostne, obrambne politike, zaradi spremenjenih prioritet na ravni EU znižala. Posledično in še dodatno, zaradi nadpovprečnih razvojnih kazalnikov Slovenije v primerjavi z drugimi članicami EU, se bodo znižala sredstva kohezijske politike za Slovenijo. Še več, obstaja tveganje, da bodo že objavljena indikativna kohezijska sredstva za programsko obdobje 2021–2027 za Slovenijo z morebitnim upoštevanjem statističnih podatkov za leto 2017 še dodatno znatno znižana. Ne glede na zapisano pa je Evropska komisija za Slovenijo že opredelila naložbene smernice za financiranje v okviru kohezijske politike, ki predstavljajo predhodno stališče služb Komisije o prednostnih področjih za naložbe v naši državi in so podlaga za dialog med Slovenijo in službami Komisije glede načrtovanja programov v zvezi s sredstvi kohezijske politike (Evropski sklad za regionalni razvoj, Kohezijski sklad in Evropski socialni sklad plus).

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj v členu 4(1) opredeljuje, da omenjeni skladi podpirajo naslednje cilje politike:

1. pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe;
2. bolj zelena, nizkoogljična Evropa s spodbujanjem prehoda na čisto in pravično energijo, zelene in modre naložbe, krožno gospodarstvo, prilagajanje podnebnim spremembam ter preprečevanje in upravljanje tveganj;
3. bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti in regionalne povezljivosti IKT;
4. bolj socialna Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic;
5. Evropa, ki je bližje državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja mest, podeželja in obalnih območij ter lokalnih pobud.

Na podlagi smernic Evropske komisije je Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko kot koordinator pripravila delovno gradivo za namen prvih sestankov z Evropsko komisijo, ki bo v prihodnje predmet ustreznih nadgradenj in konkretizacije. Po končni dodelitvi sredstev za obdobje 2021–2027 Sloveniji bo tudi ustrezno finančno ovrednoten. Vsebina dokumenta je pripravljena na podlagi predlogov ministrstev in vladnih služb, Združenja mestnih občin Slovenije Zveze občin Slovenije, Skupnosti občin Slovenije in obeh kohezijskih regij.

Podrobnejše vsebine po posameznih ciljnih politike bodo sledile iz procesa programiranja, ki bo potekal s spoštovanjem načela partnerstva (vključeni bodo regionalni in lokalni deležniki, nevladne organizacije, socialni partnerji ipd.). Ker je kohezijska politika v deljenem upravljanju med Evropsko unijo in državo članico, bodo vse vsebine v pogajanjih z Evropsko komisijo preučene tudi z vidika evropske dodane vrednosti, torej sledenja ciljem EU kot celote. V tem delu bo potrebno upoštevanje načela dodatnosti kot enega izmed osnovnih načel evropske kohezijske politike (EKP), ki je namenjena ekonomski in socialni koheziji evropskih regij. Načelo dodatnosti pomeni, da bodo posamezne regije hitreje uspele ujeti priključek z

razvitejšimi regijami s pomočjo sredstev EKP, pri čemer so sredstva EKP le dodatna sredstva k nacionalnim oziroma drugim (stalnim, namenskim) virom za doseganje hitrejšega razvoja.

Za konec želimo izpostaviti, da Strategija razvoja Slovenije 2030 usmerja na sistemsko, dolgoročno ureditev financiranja oziroma potrebno diverzifikacijo finančnih virov za področje kulture in umetnosti, vključujoč finančne instrumente oziroma kombinacijo povratnih in nepovratnih virov financiranja, ki ni omejeno zgolj na sredstva kohezijske politike.